

Szerkesztőség:

Petőfi-utca 1. szám II. emelet

Bérmontellon leveleket csak ismert kértől fogadunk el. Keziratokat vissza nem küldünk.

Közzététel:

Petőfi-utca 1. sz. (Ungeri Ider Albert könyvnyomdája.)

Hirdetési díjazás szerint:

Egyes szám 5 kr., napi- és vasár nap utáni szám 3 kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hozva.

Egész évre 12 frt, Fél évre 6 frt, Negyed évre 3 frt, Egy hónapra 1 frt

Vidékire postán küldve:

Egész évre 14 frt — ar., Fél évre 7 frt — kr., Negyed évre 3 frt 50 kr., Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Hirdetéseket helyben ástentek.

Százalékot nem számít.

Egy monumentalis mű.

Budapest, október 17.

Szebb, lelkiismeretesebb, becsületebb, az állam és egyének érdekeit ki-egyenlítői igyekvő méltányosabb törvényjavaslat, mint az italmérsi jog megváltását célzó törvényjavaslat, még nem fektült a ház asztalán. Ennek ké-szítőt az ország halála és elismerése il-letti meg. Bámulja az ember ama ropant gondot, körültekintést, az érdekeknek a legkisebb részletig terjedő figye-lembe vevését s a méltányosságnak ihlet-szerű közbevetését, melylyel a javaslat készítve van. Egy esodálatráméltó, mesteri mű, amilyennél tökéletesebbet már alig alkothat emberi ész. Erdemes, hogy minden értelmes ember elolvassa, mert csak így képes megismerni azt a beható, lelkiismeretes mély tanulmányt, mely a javaslat sorait átllengi, érdekelni pedig ugyszólván minden, bort avagy sört, szilviumot vagy más egyéb szeszt ivó embert érdekel, mert a javaslat szer-int minden panes és hamisításnak sakk mondatik ama konkurrenzia által, ne-lyet életbeléptet, s az italmérsi enge-dély beszűntetése által, ha az illető ha-misításán vagy eltitkolt paucsoláson éretik.

Hossza a javaslat arra nézve, hogy minden pontját ismertessük, de javitha-tatlan tanácsai inger kell hozzá, s a csúres-csavarára született tehetség, hogy akadékoskodva menjen neki, mert nincs érdeke, hogy az városi, közési vagy egyes, hogy a legsimább s lelkiismeretesebb kiengyelítési módok ne találko-znak. Nincs ebben az önkényes rendelke-zésnek avagy rendelkezési viszketeknek még csak nyoma sem, hanem oda irá-nyul minden sora, hogy az államnak s regale tulajdonosoknak érdekeit kiengyelíthetővé tegye

Megszabja az alkudozás alapföltete-leit, de senkire sem erőszakol sem árt, sem becsértéket, hanem módot nyújt mindenkinek, hogy igényeit kimutatassa, igazolhassa, s az állam közgeivel ki-egyezze. Valóban oly nemes, sem időt sem fáradságot nem kiméltó propoziczió, hogy ennél jobbat, s az érdekeket köl-esezősen szem előtt tartó humánusbbat, kigondolni is alig lehetett volna.

Es eltekintve ama érdekektől, melyek az állam és regale tulajdonosok

közt forognak fenn, mennyi haszna lesz ebből a közönségnek. Pedig ez is meg-érdemli a figyelmet. A regale tulajdo-nosok, mint ilyenek, nem bánnaak talán, ha minden más érdek figyelmen kívül hagyatnék ama területen, melyen a re-gale jogot ők birják, ámde kilyve ama területről, már telve vannak panasszal, hogy Magyarországon, a kitűnő borok hazájában alig lehet kicsinyben, élvez-hező bort kapni. A városi közgyűlések, mint a regale felett rendelkező testüle-tek szeretik az italmérsi jogot minél magasabb áron kiadni, ámde a közgyű-lés egyes tagjai elvannak keseredve a panes ellen, melyet a magas haszonbér fizetője a vendéglők, italmérsék helyisé-gében előbb állít. Es e két érdeket ki-egyenlítői, amennyire lehet, a közgyű-lésnek mint testületnek érdekeit is szem előtt tartani, s a közgyűlés tagjának mint egyeseknek szája ize szerint cse-lekedni, a törvényjavaslat mesterileg oldja meg. Hogy juthassanak a városok a legmagasabb kárpótláshoz, hogy ne károsodjék az állam, hogy ihassanak egészséges tiszta bort a város vagy köz-ség lakosai s azon felül, hogy renziroz-hassanak a bortermelők?

Ez a törvényjavaslat egyuttal a bor-gyártás ellen is törvényjavaslat, ameny-nyben megvonja az italmérsi enge-délyt attól, ki más czim alatt, például természetes, szüretelt bor helyett mes-tertergés gyártott bort árul, illetőleg mást árul mint a mit meguevez. Biz-tosítja a lakosokat a jó italról az által, hogy konkurrenzit nyit. Nem egyes egyéneknek adja a közési vagy italmé-rési jogot, hanem többeknek. Egy falu-ban annyi ember mérheti a saját borát a hány koresma nyitása a lélekszám és körülmények szerint meg van szabva. Ugyan így van a városokban. Es hogy ezek az italmérsék, mint a pékek, mé-szárosok sat. teszik, össze, ne beszélhe-senek, egyes esetekben maguknak a községeknek is megadatik a jog, hogy az illetőktől az italmérsi engedélyt megvonhassák. Az italmérsi engedélyek megszabják, hogy az illetők csak tisz-tán kezeljék egészséges italokat mérhetnek.

Hajszálmeresztővé kezdett már lenni ama üzlet, melyet a regale tulajdonosok a magas árakkal s a regale bérlők, hogy a magas árakkal kijöhessenek, a közön-

ség egészségének rovására elkövettek. Ki sem lehet találni, hogy mi mindent itattak meg a szegény emberekkel, a 19-ik század egyik polgáriusult államá-ban. Hiszen regale bérlő már nem is lehetett más, csak aki a paucsoláshoz, más szóval mérgekveréshez értett, ki ismerte titkát ama szüntalan inquodien-cziának, melyeket az »assommoir«-ban megittatott.

Es valóban nagy szerencséje a ma-gyar államnak, illetőleg a magyar állam lakosainak, hogy a regale megváltása oly pillanatban történik, melyben e visszaélések már ismeretesek s oly tör-vényeket lehet hozni, melyek e vissza-éléseket meggátolják. Szerencséje a ma-gyar állam lakosságának, hogy oly lel-kiismeretes kormányfőriakkal bir, mint kik e javaslatot megalkották s oly szóba-látkörrel, nagy tanulmánnyal végeztek, mint a milyen a javaslat minden sorából kis sugárzik. Egy valóban monumentáli-mű, hivatott arra, hogy megörökítse al-kotója nevét.

G. B.

A képviselőház regaleügyi bizottsága kedden a képviselőház ülése után tartotta alakuló ülését és elnöké T i s z a Lajos grófot, előadóvá pedig L a n g Lajost vá-lasztotta meg. Együttel elhatározta, hogy a hozzá utasított két törvényjavaslat tárgyalá-sát hétfőn, e hó 22-én d. e. fél 11 órakor tartandó ülésében kezdi meg és pedig az alami italmérsi jövedék megváltása folytán adandó kártalanításról szóló törvényjavaslat tal. A bizottság több tárgy felkérésére T i s z a miniszterelnök kijelenti, hogy a regale-ügyre vonatkozólag a pénzügyminis-teriummal összehajított adatokat készséggel rendelkezésére fogja bocsátani a bizott-ságnak.

A tervbe vett pénzügyi műveletek. R o t h s c h i l d Albert báró szerdán Bécsből Budapestre érkezett, s a délután folyamán hosszabb ideig értekezett H a n s e m a n n igazgatóval, W e i s s elnök-kel, P a l l a v i c i n i gróffal igazgató-val, K o r n f e l d igazgatóval. A mai nap folyamán folytatni fogják T i s z a Kálmán miniszterelnökkel a több nagy hitel művelet felett megkezdett értekezletet, mely előtte láthatólag rövid idő alatt be fog fe-jesztetni, a mennyiben a regale megváltás pénzügyi keresztülvitele és mindazon alami kölcsönök konverziója tekintetében, melyek nagy kamatterhet okoznak, remélhetőleg elvi megállapodások jönnek létre. — To-vábbá jövedékekötvények — amint azt an-nak idején már jeleztük — a jövőben aligha fognak kibocsátatni. — A törvény-

nek ama határozatát, mely szerint a tör-lesztési jövedék egy részét csak papírjára-dék szereshető be, a kormány valószínűleg új törvény által fogja megváltozt-tani. Ajövő évi amugy is esékély dehozit és törlesztési jövedék szükséglete nagyon könnyen fedez-hető azon regale-megváltási kötvényekért befolyó összegből, melyeket az állam saját regale-tulajdon alapján elárúthat. A jövő évre pedig a miniszterelnök czélirányos pénzügyi politikájá mindenemű oly hitel-műveletet föltölegessé fog tenni, ami a de-ficit fedezésére szolgálja. Miután a regale-megváltás tényleges keresztülvitele csak a jövő év folyamán kezdhető meg, egyelőre nagyobb műveletről, amennyiben az a re-gale-megváltásra vonatkozik, nincsen szó. Annál valószínűbb, hogy az államháztartás terhe csökkenteni fog a jelentékeny ka-matmegtakarítás és egyidejűleg az évi annuitásoknak — a törlesztendő állam-adósságok konverziója utján történő csökken-tése által. Pénzügyileg nem volna tanácsos, s műveletlenül azon feltétvcs alapján, hogy akkor kedvezőbb pénzügyi viszonyok fognak uralkodni, még hosszabb időt várni, ameny-nyben pl. az egy év alatt elérhető kedvezőbb árfolyam nem ér föl azaz a nye-reséggel, melyet addig a konverzió utján már elértek. A tanácskozó csoportok kép-viselői a miniszterelnök elé frásbelleig kon-kkrét ajánlatokat terjesztettek, a melyekre vonatkozólag a pénzügyminiszter határozat-ot fog hozni. Már ebből is látható, hogy a sokoldalú, külföldben már magukban is ellent-mondó jelentések, a külsőben álló pénzügyi művelet részleteiről, semmi tényleges alappal nem bírnak.

Az osztrák kabinet újajánlatására vo-natkozólag a »Times« bécsi levelezője azt jelenti, hogy Schönborn gróf kinevezetése a Taaffe kabinet bukását fogja előidézni; mert T i s z a Kálmán és a magyarok minden tölték telhető erővel küzdeni fognak a Schönborn által képviselt irány ellen, mely a horvátok, továbbá a szerb és román nemzetiségű la-kosság követeléseinek nyújt támaszt. A »Times« levelezője azt hiszi, hogy a leg-utóbbi események heves belküzdelmeket fognak előidézni, melyek a külügyi viszonyokra is éreztetni fognak hatásukat; de a küzdelem néhány hó múlva a Taaffe kor-mány bukásával fog végződni.

VÁROSI KÖZGYÜEK.

Az októberi közgyűlés.

— október 17.

Részletek tudósításunk a következő:

II.

Fábián László főispán elnöklété alatt jelen voltak: Salacz Gyula, Intitória Kálmán, Urbányi János, Sallós Domokos, Párcs István, Varjassy Lajos, Mészárosy Gábor, Prodanovics Döme, Nau-mann Károly, Inkey Emil, Böhm Lajos, Nikolics Dáms, Matyók Pál, Simay István, Vizer Péter, Müller Károly, Elias Armin, Remetey F. Károly,

Vass, Jagemann, Schütze, Helbig fölkel és megindul vele.

De mi ez? Emberek gyülekeznek a házba? Igen, igen! Az a városi szokás, hogy a közönséges halottak eltakarításáról a különböző czéhek gondoskodnak váltakozva. Ma a szabókön a sor. S ezek az emberek a szabó czéh bérelt szállítóit, akik eljöttek, hogy a szent maradványokat a szabóság magasztos jelenyeinek ünnepi disza mellett az örök nyugalom földére ki- vigyék.

Schwabe kielégíti követeléseiket. Aztán az írói és művészi kis társaság annak az egyetlen gyertyának borongó világánál, szor-ongó kebellet főballag a ravatalhoz.

Az a derék szolga zokog mellette még most is, keservesen és egyedül.

Az ég fölleges és mogorva, mintha gyászolna, mintha sírni akarna! A levegő éles és nyirkos, mintha Weimar hidegsége és izetlensége áradna meg benne! Az utozak üresek, sötétek, se világ, se hang; csak két fátyla lobog meg-meglibbenő fényvel a lassu menet előtt; csak egy kis harang cseng el-elmaradó nyelvel a lassu menet után. A ki még örömtől, ezenvedéstől fenn virraszt: tudhatja, hogy valaki földi pályafu-tásának végéhez közelget; de azt a két fátylának lobogása s a kis harangnak oen-gése el nem árulja, hogy S o h i l l e r, a ki elköltözik.

A piacra érve a menet megáll. A bérelt szállítók veszik át kis időre a hal-ottat, hogy később visszaadják megint. A mellékutazóktól itt, koponyébe mélyen hebur-kolva magas férfi bukkan elő, s egyetlenes távolságot követi a szent Mihály lovát.

Ez a titokzatos ember s az ifju Froriep. későbbi egészségügyi tanácsos képezi az egész gyászkiéretet.

Künn a temetőben a megérkező új la-kost nem várja, nem fogadja senki: csak a kietlen éj, a még kietlenebb sir a közönyös sírásókkal.

Bing Vilmos, Bund Henrik, Kunz János, Millg Mátyás, Boros Béni, Kunz Elek, Avarffy Ferencz, Steinhardt Mór, Zuzsanyay Mátyás, Hoeger Ernő, Arkay Kálmán, Szelle József, Szent-Gyulá Schöpkeaz Éda, Barabás Péter, Reicher Ferencz-Pol-lák Gyula, Rosenberg Sándor, Weisz Sándor, Heim István, Csiky Károly, Schuster Illés, Reicher Ká-roly, Réthy Lipót, Tizsi Lajos, Kiss István, Bing Éda, Gyulai István, Müller Gyula, Schaffer Adolf, Kerner Péter, Pokár Károly, Posgay Lajos, Kili-nyi János, Pless Mór, Péterfy Antal, Mittler Jó-zsef, Avárffy Géza, Robitsék Algot Neumann Éde, Francz Károly Tarjáné Vilmos Urbányi Béla, Varjassy József, Kiss Armin, Barabás Béla, Múlek Lajos Neumann Dániel Neumann Adolf, Kornay Károly, Nagy Kálmán, Schör Albert, Kabdebó János, Steiner Jákab, Darányi János, Keresztes Gyula, Antonovics Miklós, Sallay Béla, Boros Vid. Débiassi József, Virágh Lajos, Hász Sándor, Dániel Kálmán, Weidenfeld István, Adler Li-pót, Berczy Alajos bizottsági tagok, Dálnoky Nagy Lajos, stikár.

Rendkívüli érdeklődés mellett folytatták és fejezték be ma a városi közgyűlést, mely csak este 7 és fél órakor ért véget.

Legtovább foglalkoztatta a közgyűlést a nyolczadik patika kérdése. A tanács és illetőleg az egészségügyi bizottság ismert javaslatát ellen első sorban V a r j a s s y József szólalt fel, indítványozva, hogy Re-metey Dezsőnek a miniszterium által véle-ményezés végett leküldött kérvényére jave-solja a törvényhatóság, hogy engedtesse meg a kérelmezett új gyógytár felállításá, miután arra — mint azt nagyon alaposan kifejtette — valóban szükség is van. A szónokok legtöbbje hasonló értelemben szőtt, s a többség ki is mondta, hogy k e l l a nyolczadik patika. »Egyidejűleg azonban K u n c z Elek indítványára elhatározat-tott, hogy a város is beáll Remetey, Heim és Khudy mellé konkurrenzusnak s törvény-adta jogánál fogva a város is pályánzi fog a patika-jogért, melyet azután értékesítend. — Kiváncsian várjuk, mit fog szólni a mi-niszterium a városnak ezen legújabb vállal-kozására.

A magyar és angol aszfalttársaság versengésében is határozott ezuttal a köz-gyűlés, kimondva, hogy ha a magyar tár-sulat ugyanazoknak a feltételeknek aláveti magát, melyekre kötelezve van az angol társaság: ő is kap munkát.

Kis számban voltak már csak jelen a városatyák, midőn 7 óra után a fogyasztási adó megváltásának kérdése került tár-gyalásra. A többség akép határozott, hogy váltassák meg a városot a jog s ennek eszközésére teljhatalommal megbízott egy bizottság.

F á b i á n László főispán a folyta-tólagos közgyűlést pontban 4 órakor meg-nyitván, I n s t i t u t o r i s Kálmán fő-jegyző felolvasta a tegnapi gyűlés jegyző-

Az „ARADI KÖZLÖNY“ tárczája.

(Október 19.)

A halott Schiller.

(Utí emlékeimből.)

— Az „Aradi Közlöny“ eredeti tárczája. —

II.

Madách vívódó Adámjának utolsó pa-naszos felkiáltása: „Csak az a vég! csak azt tudnám feledni! jut eszembe; mert engem is a vég — a Schiller vége gyötör és zaklat mind a mai reggel óta. A költő-höz nem íz semmi közeli kötelek, hiszen nem a magyar nemzet fia: mégis a sajnál-kozás és felháborodás el-elönt, mert az em-ber és író méltatlankodva forr beennem a nagy emberen és nagy írón elkövetett meg-feledkezés miatt. Ez a megfélekedés szé-gyene Weimarnak, szegénye Németországnak, melyet L e a h r, Weimar és Jéna szellemes ismertetője, két kötetes érdekes művében tel-jes őszinteséggel beismer. Az ő érdeme, hogy a szomorú esemény ma már meglehető rész-letességgel ismeretes.

Schiller 1805. április 29-én esik utól-szor ágyba. Göthe szellemi és lelki barátja, este felé még meglátogatja. Betegen a be-tetet. Mert ez időben Göthe is veszedelmes bajban szenved, annyira, hogy többször életét féltik. A két költő hosszan elbeszél s a ka-puban válik el egymástól; egyik sem sejtí, hogy örökre. Göthe haza tart, Schiller meg a színházba tér; azt háza buzasom ideig otthonába zárja, — ez lázzal érkezik vissza, lefekszik és föl se kel többet. Vívódik, romlik, oly rohamosan, hogy május első napjaiban ragyogó szelleme elsötétedik, — az esz-méletlenség el-fogja. Félre-félrebeszéli, a német nyelv egyik leghatalmasabb mestere latinul. Állapota már nyolczadikán remény-telen. Felesége lezuvaldástól és virrasztástó szeszétörve, a szeretet féltő kétségbeesésével

és földelők zokogással egy elött térdel. Kez-ei elhaló kézben, mely szorosan tartja; só-goraszonya és orvosa lábainál csüggedten és mereven áll, meleg borogatást rakva a hidegtől lábra. Egyszerre villanyos rázkódás kapja meg a beteget egész testében: feje lehanyatlak és álomba merül. Oh, ez az álom — örök álom!

A mi most következik: szinte megfog-hatatlan.

Weimarnban néhány rokonszíven kívül alig történik valami a langész kibobbanásával. Az udvar távol, Wolsogen, a sógor uton, Göthe, a mindenható barát betegon. Oly igaz ragaszkodással és mély részvétellel csing a haldokló Schilleren, hogy Voss Henrik, annak vívódása alatt kurtjében sétévája és sirdogálva találja; pedig hideg és kemény ember; — hogy Meyer Henrik, a ki mel-lette van, a halálról értesülve távozik, ne-hogy fájdalom kitörése elárulja a vesztesé-gét; hogy: senki sem meri vele közleni, hogy mi történik, s a gyötör sejtés annyira tépi, hogy éjjel zokogás hallatik szobájából. S megesik szinte, hogy a Tell, a don Car-los, a Stúrt Mária, a Wallenstein költője-nek halála napján valami rossz vigjátékokt elöadnak a színnázban, ha Jagemann-Hei-genford aszony, a költő írá t való tisztele-től és kegyeletétől meg nem tagadja a föllépést. A nő gyöngédebb örzése és neme-sobb fölfogása ösztönözertlog megsugallja, mi a teendő, s megmenti a weimari lakos-ságot a egyszersmind a nemzetet az erkölcs botránytól.

S másnap? Göthe a csapás alatt mintha megbénulna: bántába temetkezik! A halott Schiller végtisztességéről nem ren-delkezik. Lezuott családja s fiatal barátja V o s s teszi meg az intézkedéseket, a szegénység és nyomorúság kénszere sz-e rint.

Micsoda inségben maradt az költő csa-ládja, nemesek az hirdeti, hogy később mi-lendefel előadásokat rendeznek árvaí fölsé-gélyezésére, még nálunk is. Hosszleányi Mik-

lős eljartzaja darabjait e végett: de hirdeti egész megrázó voltában az egyetlen adat, hogy Voss az asztaloznak, ki a koporsó el-készítésére vállalkozik, kénytelen a legna-gyobb takarékoságot ajánlani. Eichenham-mer szeretne vámai díszesebbet csinálni, a mi méltó lenne a drága halott végső szál-lásául: de végre is bele nyug zik a három talléros koporsóba.

Ime a németiség, — nem, nem, az em-beriség nagy halottja, a mint a Schiller ház lakója, a fiatal Schwabe, későbbi wei-mári polgármester és udvari tanácsos, má-jus 11-én, esti 11 órakor haza ér, — ott fekszik három talléros roz koporsójában a folyosón, melyet a lépcső karkijáról egyet-len gyertya világít meg gyászos borongás-sal, s ott fekszik disztelenül, részvételenül, elhagyottan!

De nem, mégsem egészen elhagyottan. Lassu, töredező zokogás sir az éji magá-nyosságban. A derék Rudolf, a költő hiv szolgája, kesereg a koporsó mellett, zsámo-lyán összegabborodva.

Oh, csak zokogj, csak zokogj, te sze-gény, becsületes szolga. Sirasd el a te jó uradat, sirasd el a magad nevében is, a népd nevében is, melynek szabadságért, fölemeléséért, emberi jogaiért és erkölcsi érdekeiért az olyan fenésége hávval beszélt! Oh, lesz idő, mikor eszméi igazságának meggyőző ereje, érzési őszinteségének lük-tető melege áttör a hideg közönyön, — s megzámálhatatlan számmal magasztalni és irigyleni fogszk téged, hogy kisírhattad fájdalomdat ez olesó koporsó és drága ha-lott mellett!

Oh, micsoda szívfelesztő kép ez! A mint a fiatal Schwabe a pillantja: a megütözések, fájdalomnak, szegénynek, elbusulásnak érzése kavargó beane, vissza-fordu-e és eliet. Szívében haborgova és lel-keben forrva. Schiller több barátja épen együtt a szellemi telkeses és felszélija a társaságot a végső tisztesség megadására

Ott állanak ezek a tátonóg mélység előtt, melyben már vagy tíz koporsó romla-dozik: s kedvetlen kedvvel leteszik a földbe azt, kinek lelke az égen lakozott. Aztán a szegény napzamosol, a szellet szállítók szíve elmormolnak egy esüdes „Miatyán-kot“, mialatt az a titokzatos magas férfi a temető fala mellett feltűnik, de egyszerre elfordul, mert hevesen feltör kebeléből a hosszu vicezafojtott zokogás.

Majd elhalgat a „Miatyánk“, eláll a zokogás: bezárul a közös sírba. A temető kapuja még egyet csikardul és — néma minden. A tint a gyászmenet visszater: a városban nem hallzik egyéb, mint lépteinek zaja, s az alkó horkolása.

Másnap pedig az emberek jártak-keltek örültek, nevettek, szokás szerint, s a csalá-don s néhány barátón és ismerősről Schil-ler elveszte miatt nem igen bántódnak és keseregnek. Weimar egyetlen újsága, a »W o c h e n b l a t t« négy nap múlva megjelenve csak az »Etemetették« rovató-ban emlékszik meg a nagy költőről.

Mi ez? Együgyűség, közönyösség, irigység, butaság, a mi ellen az istenek is biába küzdenének? Vagy valamennyi együtt?

Megdöböntő példaképpen megérdemli, hogy a Stahr könyvből szöszszert közöljék a mint következik.

»Den 12. Mai Nachts 1 Uhr wurde der in seinem 46-ten Lebensjahre versterbene Hochwehgeborene Herr C. Fr. von Schiller, F. Sachs. Meiningsencher Hofrath, mit der gansen Schule erste Klasse in das Land, schaftskassen—Leichengewölbe beigesetzt, und Nachmittags 3 Uhr des Vollendeten Todtenfeier mit einer Trauerrede Sr. Hoch-würdigen Magnifizenz des Herrn General-superintendenten Vogt in der St. Jakobs- kirche begangen, und von der Fürlichen Kapelle vor und nach der Rede einer Tranermusik aus Mozart's Requiem aufge-führt!«

könyvét, mely észrevétel nélkül hitelesített.

A napirenden következik a tanács-jelentése az Arad városi ipariskolai bizottság által benyújtott 1887-88-ik évi ipariskolai számadások tárgyában. E szerint a bevétel 4260 forint 72 krajczár, a kiadás 4202 forint 48 krajczár, maradvány 48 forint 24 krajczár. A jelentés tudomásul vétetvén, utasítják a tanács a hátralékok behatárolására.

A magyar és angol aszfalttársaság. A v a r f f y Ferenc dr. indítványt terjesztett be az iránt, hogy a magyar aszfalt-társaság igazgatóságát a magyar aszfalt-társaság igazgatóságának alárendelje, melynek elnöke a magyar aszfalt-társaság igazgatóságának elnöke legyen.

Ezzel kapcsolatosan bemutatja a tanács az angol aszfalttársaság általunk egész területünkön köztétel beadványát, melyben a tanács kéri, hogy Avarffy indítványának mellőzése vizsgálatára meg a tanács a két aszfalttársaság anyagát csak annak eszközése után határozzon meg a tárgyban.

E térségen továbbá P a r e c z István előadó hogy a magyar aszfalttársaság időközben benyújtott egy ajánlatot a tanácshoz, melyben kéri, hogy az aszfalttársaság munkálatait őt is részesítse a város. Mint-hogy azonban az ajánlatban nem fejtette ki eléggé feltételeit és különösen nem nyilatkozott tisztán a jóllátásra vonatkozólag: a tanács felhívja, hogy a tekintetben határozottan nyilatkozzék, hogy hajlandó-e ugyanazon feltételeket elfogadni, melyek mellett az angol társaság vállalkozik. Erre még eddig nem nyilatkozott, minélgyörgy ajánlja a tanács, hogy a tekintetben nyilatkozata beérkezését a határozathozatal függőségessé teszi, s utasítja a közgyűlés a tanácsot, hogy e válasz beérkezése után szakszerűtlen meghallgatás után tegyen javaslatot a tárgyban a közgyűlésnek.

Avarffy Ferenc bővebben indokolja indítványát s különösen kifejti, hogy a város közérdekeire nézve sokkal előnyösebb, ha két társulat konkurál egymással. Ajánlja, hogy már most mondja ki a közgyűlés, hogy az esetre, ha a magyar társaság elfogadja ugyanazokat a feltételeket, melyekre az angol társaság kötelező van, ez is részesítik az aszfalttársaság munkáiban.

Parocz István megjegyzi, hogy a konkurrencziából most sincs kizárva a magyar aszfalttársaság, mert tobban már mostanig is dolgoztak ezzel. Annál is inkább ajánlja a tanács javaslatának elfogadását, mert most késő beszélni egy város kizárásának egyik társulatnak sem valami nagyobb munkára.

Müleik Lajos szerint a tanács javaslata nem egyéb, mint a kérdés megkérülése. Nem tartja szükségesnek szakértők meghallgatását, mert már a múlt héti közgyűlésen határozott tulajdonképp a törvényhatóság a tárgyban, midőn kimondta, hogy a Deák Ferenc utcában az aszfalttársaság munkálatait átvegye a magyar aszfalttársaság. A tanács javaslatát a közgyűlésnek ajánlja annak elfogadását.

Reicher Ferenc felszólalása után, ki szinte a tanács javaslata ellen Avarffy indítványát pártolta a kérdés szavazás után döntött el, mely alkalommal A v a r f f y indítványát örökös többséggel elfogadott. A tanács javaslata mellett körülbelül csak a tanácsbeliek szavaztak.

A v a r f f y Géza és H á j e k Antalé az iránt folytatták, hogy a fürdő utcában fekvő házaik előtt elvonuló gyalogjárók a város tulajdonában levő ösokra raglott köveket burkoltsanak. A tanács javaslata értelmében a kérelem olyképp teljesített, hogy a költések felét a város magára vállalja, ha a másik felét a háztulajdonosok viselik.

Ime, ez az egész megemlékezés! Ki volt Schiller? Mi volt Schiller? Még föl sem veti a kérdést, nemhogy fejtegye. Vagy legalább ki volt amaz ismeretlen férfi? Hiszen hírlap az istenadta, tudnia kellene róla?

Akkor az ismerősök körében sokat foglalkoztak vele: erősen találgatták. Gondolták annak is, ennek is, többek között Göthének is; míg végre nagysókára kidertült, hogy Schiller sógora volt, Wolzogen Vilmos, ki Liposéból hazatérőben Naumburgban értesült a haláláról, és lóra vetve magát, még jókor megérkezett, hogy az éji temetésben részt vegyen.

A találgatás egyedire megszűnt. A német lapok felhívása Schiller szobrának felállítására is a puztában hangzott el. Schiller emléke mintha feledésbe merült volna!

Nem, nem, a költő földjé, Danneker kőbe véste. A költő fia megvették és a weimari könyvtárnak ajándékozták. A mi közben több, mint 20 esztendő telt el!

1. Weimar und Jena. Von Adolf Stahr.—Erster Band. Berlin, 1871. 52. 1.

Már ez idő szerint Schwabe a weimari polgármester. Szívében még a régi kegyeslettel megragadja az alkalmat, hogy igazságot szolgáltatson az elfeledettnek. Fölkérte a régi csehbirtokot, hogy a lángész koponyáját fölvéte a drága ereklyeként elítesse.

Oh, kicsoda kép tárul elébe! A koporsók összeomlása, a koponyák és csontok halomba hullva: melyik volt Schiller?

Schwabe összezedeti a koponyákat, miud a tizenegyet, és szállására hozatja, megszámozza és kiállítja. Aztán meghívja mindazokat, a kik a városban és környékén Schillert ismerik vala, szemlére és írásbeli szárazsára. A siker meglepő. Valamennyi cédula, pedig az összebeszélés lehetetlen, ugyanazt a Epitaphiont jelöli meg. Utójárja

A patika kérdése. Szokatlan nagy figyelmet tanúsítottak a városatyák a szőnyegre került patika kérdés iránt. Sírí osondiban halgatták végig a szót és a Kalmán erre vonatkozó előadmányát.

R e m e t e y Fülöp Dezső új gyógyszerár felállításának engedélyezése iránt folyamodott a belügyminiszterhez; az új gyógyszerárt a főútnak a Karolin utcánál első részén kívánja felállítani. Kérvényében részletesen és alaposan indokolja, hogy gyógyszerára a város ezen részében nagy szükség van s kifejti, hogy az új gyógyszerár engedélyezése a legközelebbi gyógyszerár fennállását egyáltalán nem veszélyezteti. A kérelmet véleményezés végett a belügyminiszter elküldte Arad város törvényhatóságához. A tanács kiadta azt az egészségügyi bizottságnak.

Az egészségügyi bizottság nem ajánlja a kérelem teljesítését, mert szembe a fennálló két gyógyszerár teljesítő kielégíti a követelményeket. A kérelem és az egészségügyi bizottság javaslatának faloarása után előadó jelenti, hogy az egészségügyi bizottság véleményének beérkezése után H e m Bertaian kérényét, ugyanazon okból szinte elküldte a miniszterium.

K h u d y József gáji gyógyszerész pedig az iránt folyamodik, hogy engedélyezze meg neki, miképp gyógyszerárt a futra áthelyezhesse: az esetben, ha kérelme teljesítettik, kötele a magát Gájban főgyógy-szerárt fenntartani.

A tanács egész terjedelmében magáév teszi az egészségügyi bizottság javaslatát, hogy azon feltételekkel tétessék a miniszterhoz, hogy a törvényhatóság a nyolcadik gyógyszerár felállítását ezuttal még nem látja szükségesnek.

Varjassy József nem osztja a tanács és az egészségügyi bizottság véleményét. Alaposan kifejti, hogy nagyon is szükséges a patika a városnak azon részén. Míg nem látja ezen új gyógyszerár felállítását a legközelebbi gyógyszerár fennállását veszélyeztetve — mit különben is az illető gyógyszerésznek kellene igazolnia — indítványozza, hogy a közgyűlés javasolja a a miniszteriumnak ezen új gyógyszerárt engedélyezését. (Zajos eljenző).

Böhm Lajos állomásfőnök Varjassy indítványát támogatja és a mellett több nyomós érvel hoz fel, kifejti, hogy az utóbbi évek alatt a pályaudvar körüli rész rendkívül nagy mértékben benépesedett, sok új épület emeltetett ezen a részén, magán a pályaudvarban több mint 500 családpa van alkalmazva, kik mind itt a közelben laknak, ezek érdekében is nagyon kívánatos, hogy az új gyógytár a főúton felállítsák.

Steiner Jakab hasonlítva Varjassy indítványa mellett azt, minthán azon a vidéken lakók már rég benn kérték, hogy ott egy új patika állítsassék fel, ez az oitani lakosságnak nagyon is méltányos és jogos kérelme, kéri ennek tekintetbe vétele az engedély megadását véleményezni.

Reicher Ferenc Khudy József kérény mellett foglal állást; azon nézetben van, ha szükségesnek véli a törvényhatóság, hogy a gabona-piacon egy új patika felállítását, annak felállítását a gáji gyógyszerészek kell megengedni, ki Gájban megélni képtelen.

Steinhardt Mór dr. a Reicher által felhozottakkal szemben megjegyzi, hogy Khudy kérényes nem is tárgyalható itt, mert ebben különben is határozott már a miniszterium kimondotta, hogy ennek behozatalát nem engedélyezi. A gyógytár áthelyezése egyáltalán a közigazgatási bizottsághoz tartozik. Avarffy Ferenc hasonló értelemben szól, a gáji gyógyszerész Gájra kapott engedélyt. Khudy midőn megvette a gyógytárt

— Ez egy kiállítatlan poltron, — mondá Bodo, a ki egész idő alatt szótlanul ült. — No kultivált nagyon azt a barátságot, Fritz, attól félek, hogy ez a Sándor ur csak kellemetlenséget fog neked okozni. — Ilyen fajta embereket végre nem is lehet lerázni. — Ona mégis egy kissé szigorúan bírálja, kedves Bodo, — válaszolt Klára szelid modorában. Sándor urnak nincsen világos névelése és nagyon buraiok modoru, de én azért jó embernek tartom. — Klára, ön ottalmába vezi ezt a fecsegőt, ezt az elrontott zugkomédiát? — En Klárával egy, értékek. fején találta a szegyet, — szóló Fritz. — Sándor még mindig ugyanaz, a mi öt év előt volt, egy kissé zajos és nagyzó, de becsületos, a legszíntűbb fia a világon, csak meg kell szokni a modorát. — Erre nem vagyok képes, — felelt Bodo roskedvesen — Véleményeltet ellen-szenem van az ilyen fajta emberek iránt. De most isten veletek! Mára, ugy sem lesz semmi a társalgásból, a Sándor ur azonban itt lesz, és az nem jutna szőhöz senki Holnap ilyen időtjárt ismét itt leszek; és remélem akkor nem zavar bennünket senki. — A vadivaros Ifland futának indította Bodo, — jegyzé meg Fritz, minthán Bodo eltávozott. — Nem tudom felfogni, hogy lehet félreírni azt a jó fiúkat, ez az ellen-szenem rejtelj előttem. — Előttem nem, — felelt Klára. Bodo a ki egész lényében nemz természet és a ki nem képzelhet magának mitvel embert jó modor nélkül, mindenesetre értve éri magát egy ilyen duhaj fellépés által — ez nagyon visszataszító lehet reá nézve. — Alig egy negyed óra múlva visszatért Sándor. — Kitaláltam. Fritz. A jó Steinreuter aszony a harmadik emeleten ópen olyan kis bódával bír, a mi nekem való, és nyolca tallér havibér osekélység egy Krózsura nézre, mint a milyen én vagyok jelenleg. De hol van barátod? Mindig azt óhajtottam, hogy lássam azt a férfit avval a megsemmisítő tekintettel, a hogy itt ólt Karthago romjain — mióta Reinstein urat láttam, azóta nem óhajtom többé! — Eljen, Ifland, pártolj nagy! Jellemzőed nem olyan jósz! — nevelt Fritz.

Széchy Károly.

Látszat és való.

(Regény öt könyvben.)
— „Aradi Könyvtár” számára németből fordította: —
D E N I S E .
Harmadik könyv.
I.
(29-ik folyta. és.)

— Ugy nézek ki, mintha tréfálék? — kérde Sándor. Végre van szinpadí pályafutásomnak. Nagynénem, a ki szinpadra lépésem végett megharagudott ream — oh igaz volt a jó öregnek, — kibékült. Közöltem vele szándékomat, hogy ismét visszatérek a magánéletbe, és postatorndítá- val kaptam három ujdont új százmárkás bankót felbátorításul és segítségül ezen nem szándékra, — az ényem mindig megkapja a jutalmát! Hordok azokivül zse- zsemben egy bevérgeltven vizjátékot; a leg- jobb mő, a mit tíz év óta írtak, feltűnteg fog kelteni és engem okvetlen bires em- berré tesz. Látod tehát, hogy chance-em jók. De ni, most jut eszembe, ha nem téved- dek, ezen a házon lakaszédulát láttam, mely által tulajdonképpen figyelmesem let- tem a firmádra, végre még itt kapok la- kást. Bocsnatot kérek egy percre uram. — Ezzel fogta kalapját és kirohant.

tudhatta, hogy azt a városba be nem hoz- hatja. Ha a patika nem valami nagyon fény- ves jövedelmet hajt, azon nem segíthet a törvényhatóság. Gyógytárta Gájban szűke- s van, maradjon Khudy ott. A fők gyógy-szer- tart létesítését határozottan elzárta.

Kuncz Elek azon indítványt teszi, hogy az esetben, ha a törvényhatóság szükséges- nek véli az új patika felállítását, folyomód- jek annak jogát iránt maga a város, mert ebez a törvény értelmében joga van, e jog- gát azután értékesítse a város, mert a vá- rosok jelenlegi finansziális helyzete mellett minden lehető módot fel kell használni be- vételői gyarapítására (Helyeslés.)

Salocz Gyula polgármester a tanács javaslatát indokolja s ajánlja annak elfoga- dását, mert a körülmények azóta, mikor egy év előtt a kérdésben határozott a törvény- hatóság, nem változtak.

Müleik Lajos Varjassy indítványát párt- olja. Khudy kérényét ő sem tartja tekin- tetbe vehetőnek. Ellenzi, hogy a város folya- módjék patika-jogért.

Heeszer Ernő Müleikkel polemizálva Kuncz indítványát ajánlja elfogadásra. Ha tőle függne különben szabad iparrá tenné a gyógy-szerészetet.

Keresztes Gyula szinte szükségesnek tartja a 8-ik gyógytár felállítását, mert ha egy járvány talál beülni, az Istán nagyon sok betegről leereszi a kezét, míg a vasut tájékról beér az Isteni gondviseléshez. Kuncz indítványát ellenzi, mert nem tartja Arad vá- ros méltóságához illőnek, hogy közegészség- ügyi dologból gesztet csináljon. Először főispán ezután felteszi a kér- dést.

Első sorban arra szavaztak, s z ű k s é g e s e a n y o l o z a d i k p a t i k a ?

A tanács javaslata mellett nemmel szavaztak 20-an, igennel V a r j a s s y József indítványa mellett 49-en.

E szerint a nagy többség kimondta, hogy a nyolcadik gyógytár felállítására szükséges és ily értelemben fog felterjesz- teti intézni a miniszteriumhoz.

Ezután K u n c z Elek indítványa ho- csátalott szavazásra, mellette szavaztak 42-én, ellene 33-an.

Tehát a város is konkurál a patikára!

A napi enden következnek a z i k o l a f e l ű g y e l ő i á l l á s b e t ű t e s e .

A kijelölt bizottságba megválasztottak: Rózsnyay Mátyas, Boros Béni, Varjassy József, Remetey F. Károly, Simay István és Péterffy Antal.

A kijelölt bizottság az egyetlen pály- zárt, M i l l i g Józsefet ez állásra ké- pesítettnek találván, Millig egyhangulag megválasztották.

A tanács egy szabályrendeletet nyújtott be a külföldiek nyilvántartása tárgyában, mely miniszteri rendelet folytán készült. Ennek tárgyalását M ű l e k Lajos dr. ezuttal a napirendjén levétetni kérte. Indítványozza, hogy az nyomattassék ki s a jövő közgyűlés napirendjére tétessék ki. Többek felszólalása után szavazással kellett ez ügyet is elintézni.

A szabályrendelet elfogadása mellett 18-án, Müleik indítványa mellett pedig 17-en szavaztak egy szótöbbséggel tehát a sza- bályrendelet elfogadott.

A fogyasztási adók megváltása.

A bor-, hús-, sör- és csukorfogyasztási adó megváltása tárgyában a tanács azon javaslatot terjesztette elő, hogy a megvál- tásra vonatkozó tárgyalások megindítására és a megváltás eszközésére egy szűkebb körű bizottság felbátorítással bizassék meg. Minthogy a pénzügyigazgatóság különös kedvezményben hajlandó részesíteni a vá-

rost, a tanács nagyon célszerűnek találja az egységes megközelést.

Salocz Gyula polgármester kif-jti, hogy a fogyasztási adó berbeveteléből még az esetben is, ha a 160 ezer frtnyi kikülből aron alul nem is kapna meg a város e jog- got, akkor is legalább 8 10 ezer frt ha- szon fog a városnak maradni. Reményim azonban, hogy kedvezőbb feltételeket ike- rülend elérni, mint a milyenképp eddig a pénzügyigazgatóság ajánlt. A tanács javas- latát kéri elfogadást.

Müller Károly nem fogadja el a tanács javaslatát, mert nem akarja a város spe- kulációjába belevinni. Külömben is hátrányos- nak találja az olyan kezelést, melyen a vá- rosnál követhető.

Varjassy József a megváltás mellett érvel, mert ha egyéb haszna nem is lesz a városnak, mint a mit az adó elengedése és a kezelési költség megtérítése képvisel, már ez maga is mintegy 8000 frtot képvisel. Ily jelentékeny jövedelmét pedig nem szab- bad Arad városának jel-nlegi pénzügyi helye- zete mellett elszárajtani.

Institorius Kálmán azon, agálya van, hogy a városi kezelés hátrányos lesz a bor- kereskedésre, mert a város nem kezelheti e jogot úgy mint a magánosok, mulasztások esetén nem egyezkedhetik, hanem kénytelen lesz a kezeléssel a legszigorúbban eljárni és a legkisebb szabálytalanságot is büntetni, ennél fogva hozzájárul Müller indítványá- hoz.

Boros Béni annál is inkább pártolja Varjassy indítványát, mert tudja, hogy a kormány az az intenciója, hogy a váro- soknak e dologban lehető kedvezményeket nyújtson, s alapos reménye van, hogy az esetleges netaláni kárt a kormány megtér- itendi.

Szóltak még ezután a tárgyhöz S c h ö r Albert a megváltás ellen, M ű l e k Lajos, K e r e s z t e s Gyula, S t e i n e r Jakab, B a r a b á s Péter és P a r e c z István mellette, mire szavazásra tüzetvén a kérdés, a nagy többség elfogadta a tanács előterjesztését, ellene csak harman szavaztak.

A bizottságba, mely korlátnal megbí- zást nyert a megváltás eszközésére, bevá- lasztották S a l a c z Gyula polgármester- elnököt, s a l a c z György, B u n d Henrik, B i n g Vilmos, V a r j a s s y József és P é t e r f f y Antal.

Több kisebb jelentőségű ügy tárgya- lása után a közgyűlés este 7 és fél órak or véget ért.

KÜLFÖLD.

III. Frigyes császárról a félhivatalos „Nord. Allg. Ztg.” hosszú, két hasábra terjedő vezércikkét hoz, melyben határo- zottan konstataálja, hogy Frigyes mint trón- örökös és császár egészen mos politikát kö- vetelt, mint atyja, I. Vilmos. A két ur po- litikája — mondja — életükben soha sem volt azonos, I. Vilmos mindig a saját fel- fogását juttatta a kormányügyekben kifeje- zésre; elődeinek konzervatív irányát foly- tatta e így közte s fia közt a személyes nézetkülönbség is élesebben kifejezésre ju- tott. Ez nemcsak a belpolitikában, hanem még állandóbban a külügyekben is nyilat- kozott. Vilmos császár Oroszországhoz, Frigyes Angliához hajlott s a két irány össze- egyeztetetetlen, míg Anglia és Oroszország érdekei divergálnak. Sem a kül-, sem a belpolitikában nem lehet tehát I. Vilmos és Frigyes császárok álláspontját azonosítani. A lap aztán azt akarja kimutatni, hogy frigyes császár elveivel uralkodni nem le- fetett s hogy ha a császár nem oly hamar hal meg, maga meggyőződött volna elvei

kivihetlenségéről. Mindebből az offiziózus azon következtetést vonja le, hogy a német ellenzék nagyon helytelenül cselekszik. midőn Frigyes császárt játssza ki. I. Vilmos- nak kipróbált bel- és külpolitikáját folytatja.

A bulgár kérdésemben fontos fordulat le- hetőségéről tesz említést a bécsi „Pol. Kor.” melynek konstantinápolyi levelezője, az a megépő hird tudatja, hogy a török főváros diplomáciai körében azt állítják, hogy a nagy hatalmak magatartása Bulgária irá- nyában legközelebb módosulni fog, még pedig Ferdinánd fejedelmre kedvező sze- relében. A nagy hatalmak a fejedelmet most sem akarják formálisan elismerni, de utasí- tani készülnek szófiai ügyvivőiket, hogy a fejedelmhez inkább közeledjenek, meg- utasítsák a meghívásait a palotába elfo- gadják. Ez mindenesetre nagy haladás lenne. A kabinet-k és elhatározása állítólag Stóilov legújabb körülfutó filgú össze. Stóilov illetékes helyen előadta, hogy éppen a hatalmaknak áll érdekében, hogy Bulgáriát jobban elerőszak és befolyásolják, külön- ben megtörténhetik, hogy a macedóniai kérdésben hibás lépésre ragadtatja el ma- gát. A „Pol. Kor.” azonban maga is fen- tartással közli a konstantinápolyi hírt. Csak- ugyan nem valószínű, hogy akár Orosz-, akár Franciaország Ferdinánd fejedelmek- nek megengedje az itt jelzett koncessziót. Még német részről sem várható ez a leg- féltőbb Anghia, Olasz- és Ausztria-Magyar- ország jöhetne itt szóba, melyek eddig is, a mennyire semlegességük megengedte, jó indulatú magatartást követtek Bulgária iránt.

A macedóniai kérdésre vonatkozólag a „Svoboda” a következőket írja: Az osztrák sajtó, fennvezetőivel és tanácsosaival megta- nit bennünket arra, hogy mi faj a mi bar- tártainknak. Ne higgyék azonban Bécsben, mintha mi azt nem értenék meg. Ha Tó- rökországnak azt a tanácsot akarják adni, hogy valóban szálja meg Kelet-Ruméliát, — az ut tánya nyitja Mi védekezési fogunk; bizonyos azonban, hogy azok kik neki e ta- náccsal szolgáltak, lesznek a legelső, a kik ellene majd fegyvert ragadnak. A „Svo- boda” óva int Törökországot, hogy tanácsok- tól és az orosz cselészövényektől, a melyek a macedóniai kérdést akkorig akarják huzni-halasztani, míg kapóra jön régóta elő készített terveikhez. Bár felismernék a szul- tán tanácsadóit, hogy Törökország legjobb barátja éppen Bulgária, mely a macedo- niának minden országos fellépéstől vissza tartja.

LEGUJABB POSTA.

— Vilmos császár a pápánál! A „Temps” állítólag feltélenül biztos római forrásból közli szőszert a nyilatkozatot, melyel Vilmos császár a pápa passzív- tathatlan helyzetéről, m e g s z a k i t o t t a s . A mint a pápa a római kérdé- sről beszélni kezdett, a császár belevágtott szavába és szőszert ezeket mondotta: „A helyzet, melyről szentesség panaszokból nem akadályozza ön, abban, hogy feladatát dicsőítőlegesen végezze és uralkodását em- lékezetessé tegye.” A pápa nyomban megér- tetette, hogy szilárd véleményével áll szem- ben és áttért más tárgyra. A „Kreuzzeitung” szerint a császár és a pápa találko- zásának pozitív eredménye a kölcsönös ba- ratságos érzületről való bizonyosság.

— Mackenzie könyvének elközbása a császár, Bismarck, Bergmann és Gerhardt megsejtése miatt történt. A törvényesek tu- datta Spaamann kiadóval, hogy a két utó- b

— Itt a kezem! — kiáltott Klárának őszinteséggel megszoritva a kezét. Esküszöm Zeus, a villámszoróra, követni fogom őt, mint a bi szolga Fridolin. Jobb tünitőnd nem is találhattam volna. Ha óhajtot meg- tudni, hogy mi lílik, csak kérdézd meg az asszonyt! Isten veled, Fritz, jó fia, hadd öljelek meg, hogy nem felejtetted el Ifland- dot. Isten ónnel Weller kisasszony. Phiip- pinél viszontlátjuk egymást!

— Ilyen terhes semmi költőmény közt nem nyujtom szégekemet, — jelenté ki a tanácsos, minthán Róbert bevérte ma- gyarázatot.

— Es miért nem, ha szabad kérdésem? Talán csak nem hallgatod el előttem az okokat egy ilyen merev elutasításal.

— Azt hinném, hogy az okok elég vi- lágosan állnak a napfényen. Elveim, mikét jól ismerz, protestálnak az e fajta spekulá- ciók ellen, nem azért dolgoztam és fárada- tam, hogy keserűen szerzett vagyonommal egy tönkre ment nemes ur boldogulást tá- mogassam. Inkább az első moosarba dob- nam pénzemot, ott jobb helyen volna! Es gyermekemmel a szép üzletnél csak ugy mellőzök bannál el, ugy e? Szegelyd ma- gad, Róbert, hogy ilyen tervekkel józ ha- zam, több óndatodot és több szeretetet gon- doltam benned testvéred iránt.

Róbert ajkába harapott és titrelmetle- nül kezd t hímálozni a hirtázasokben.

— Bocss meg, kedves atyám, de ezek már elavult nézetek. En épen semmi aljas-árat vagy szerzetnélküliséget nem lát- tok abban testvérem ellen, ha jövendőbeli férje választását nem a véletlennek enge- dem át, a mi legelőbnyire szerencsétlen házasságokat szül, hanem inkább azon igyekszem, hogy jövőjét a legjobb belátá- som és akaratom szerint biztosítsam. Rein- stein gróf becsületos ember és valódi gaval- ler a szó legnemesebb értelmében. Es ha a kettő megérti cik egymásnak? Hiszen én nem kívánok egyebet, mint azt, hogy ne ellenezz kettőjük közt a közlekedést. A mi azonban a tervezett összeköttetés üzleti ré- szét illeti, ugy annak semmi közre sem az Ida, sem a gróf személyes érzelmeihez; egyszerűen szükséges hozzávalója a háza- sági szerződésnek.

(Folytatás következik.)

BUDAPESTI TŐZSDE.

Október 17-én.

Pénz		Áru		Pénz		Áru		Záloglevelek.		Pénz		Áru	
M. kir. arany. adóment. 48 . . .	100 50	100 80	Magy. orsz. bank részvény-társaság	—	—	Pesti közúti vaspálya	403	405	M. földh. papírték 58	102	103	—	—
" " papíradék adóment. 58	—	91 20	Osztrák hitelintézet	310 30	310 50	Pesti közúti vasp. élvélet-jegyek	110	215	" " " " " 48	101	101 50	—	—
M. vasúti köl. 120 frt o. é. (300 fe.) 58	146	147	Osztr.-magyar bank	878	878	Budapesti III. ker. takarék	108	110	" " " " " 48	99 50	97	—	—
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	146	147	I. magyar iparbank	153	155 60	Országos központi	452	457	" jelzálogbank 58	127	129	—	—
M. 1869. kel. v. á. kötv. (cls.)	—	—	Pesti magy. keresk. bank	712	715	Pesti hazai első	7325	7595	" " " " " 58	102 50	103	25	—
adóment. 58	97 50	98	Bécsi bizt. társulat	199	203	Egyesült Budapest fővárosi takp.	452	455	Kisbirt. orsz. földh.-int. 58	101 50	102	—	—
M. 1873. kel. ár. v. szb. (cls.)	—	—	Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	210	215	Magyar ált. tkarék, részvény	88	80	Osztr.-magyar bank o. é. 58	101 75	102 30	—	—
adóment. 58	114 50	115 50	Előb. magy. általános bizt. társ.	3050	3075	Alagút	145	147	" " " " " 48	99 90	100 60	—	—
M. 1876. kel. aranyban (cls.) adóment. 58	120	130	Foncsere pesti bizt. társ.	70 25	71	Altalános waggon kölcs. társaság	69	72	" " " " " 48	99 90	100 60	—	—
M. kir. nyeresésv. kölcsön 100 frt	120 50	130	Magyar-francia bizt. társ.	175	180	„Franklin”-társulat	198	200	Pesti keresk. bank 48	102	103	—	—
Tiszai és szegedi kölcsön 48	126	136 50	Pannonia vissz. társ.	975	986	Ganz és társa vasón. és gépgyár	826	830	" " " " " 68	101	101 50	—	—
M. k. földm. kötvények 58	104 50	105 50	Concordia malom	525	528	Geachwind-féle szeszgyár	330	332	" " " " " 58	101	101 50	—	—
" " " " " 1867. zárad. 58	104	105	Előb. budapesti malom	1080	1040	Gyapjúm. és biz. I. magyar	246	250	Albina tak. és hitelint. 68	101	102	—	—
M. k. földm. kötvények temest 58	104	105	Erzsébet malom	242	244	Keresk. építlete	675	—	Elsőségek.	—	—	—	—
" " " " " 1867. zárad. 58	104 50	105 50	Hengermalom	525	530	Könyvnyomda „Atheneum”	444	448	Budapesti lánchíd 58	104	105 50	—	—
M. k. földm. kötvények horvát-orsz. 58	104	105	Lutza malom	252	255	„Pesti	1070	1100	Loyd- és tőzsde-épület 68	99 50	—	—	—
M. k. földm. kötvények erdélyi 58	104 50	105	Moinárok és sütők malma	358	350	Közébn. és téglagy. (Draache)	921	222	M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorj.	—	—	—	—
" " " " " erdélyi jelz. arb. vk. (100 frt 58)	98 50	99 50	Pannonia malom	755	760	Nemzetközi waggon-kölcsön-rez-vénytársaság	59	60	Osztrák vörös-kereszt-egylet	17 50	18	—	—
Széllővésmavált. kötv. (100 frt) 58	100	100 50	Viktoria malom	130	132	Pesti építő-társaság	100	101	Pénzmenek.	—	—	—	—
Pest var. kölcsön 1870. évből 68	159 50	107	„Adria” m. tengeri hajóz. részv. t. Alfvöld-fumet vasút 58	175 50	178 50	Bimamurány-szigetvár, vasutvtr. Salgótarjáni közébn. Seblik-féle vasú. és gépgyár. Sohlik-féle vasú. és gépgy. II. kib. Sertésház. Söküti kőbánya Spodium- és esontlisztgyár. Száloda-részvénytársaság. Tégla- és mészegető ujlaki. Törk dóh ányrészevény. Gőz téglagyár kőbányai szolv. nélk. M. jelz.-bank ny. kölcsönköt. 4 sz.	100	101	Ca.-kir. arany (vert)	5 73	5 78	—	—
Budapest főr. 1880. évből 68	107 75	101 50	Báttaszék domb-zakany vasút 58	175 50	178 50	Dehl vasút 58	171	172	Ca.-kir. arany (kür)	5 66	5 17	—	—
Budapesti bankgyas. részvényt. Magy. ált. hitelbank Magy. jelz. hitel. II. kib. in. elismv. Magy. lez. s pénzváltóbank	100	100 50	Déli vasút 58	154 50	155 50	Eszakkéleti vasút 58	152	154	Osztrák magyar 8 frtos arany	9 62	9 65	—	—
	281	281 50	Erdélyi vasút 58	172 50	172 50	Győr-sopron-ebenfurti vasút 58	810	820	20 frankos arany	9 62	9 66	—	—
	89 25	89 60	Kassa-oderbergi vasút 48	142	143	Magyar galiziai vasút 38	270	274	Osztrák és magyar ezüst	—	—	—	—

Hirdetmény.

Weisz Dávid magánüzletében 1885. év aug. hó 9-án tartott árverés alkalmával az árverés alá került tárgyak eladásából a következő feleslegességek kezeltek még a városi pénztárban u. m.

Szám	frt.	Szám	frt.	Szám	frt.	Szám	frt.
1372	2	918	16	13669	15	17700	5
8220	14	935	2	13779	25	17723	5
9850	20	968	52	14094	5	17788	5
9853	12	980	9	14117	10	17850	10
13058	4	990	3	14134	10	17921	5
13228	18	998	9	14158	5	17950	5
13912	8	1028	8	14678	5	18018	5
14146	21	1036	20	14867	10	18080	5
15170	2	1069	4	15126	5	18096	15
15293	8	1148	4	15180	15	18108	5
15476	10	1152	7	15339	5	18186	8
191	36	1155	12	15578	9	18195	4
457	12	5944	4	15625	10	18217	10
512	6	7348	5	17012	5	18397	5
530	16	8485	5	17179	45	18496	5
721	3	10125	14	17203	5	18507	5
791	2	10867	14	17284	5	18588	5
926	14	11299	5	17853	5	18614	5
827	60	12981	5	17408	25	18588	5
892	152	13554	13	17600	10	18729	5
916	17	13641	5	1632	10	18777	5

Miről az érdekeltek azzal értesítettek, miszerint mindazok kik a fentebb felsorolt feleslegekre igényt tartanak azok 1888. évi okt. hó 29-ig a zálogjegyvel alóírott hivatalnál az összeg felvétele céljából jelentkezzenek, mert ellen esetben a kitett határidő elteltével a fennmaradó összeg mint elévült a városi ipariskola alap javára fog fordítottani.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatalától 1888. évi október hó 14-én.

Urbányi
főkapitány.

Aradmegyei takarékpénztár. Zálogosztály.

Árverési hirdetmény.

F. évi október 29-én d. e. 8 órakor, a fentebb helyiségben a következő számú lejáró arany és ezüst dologtárgyak fognak az alapszabályok 36. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett elárvereztetni u. m.:

3519, 3520, 3528, 3529, 3530, 4029, 4853, 4939, 5276, 5281, 5656, 5716, 5871, 6015, 6060, 6078, 6087, 6099, 6230, 6506, 6636, 6681, 6763, 6844, 6864, 6876, 6951, 7077, 7161, 7489, 7515, 7537, 7557, 7569, 7691, 7739, 7785, 7938, 7942, 7945, 7976, 8119, 8153, 8159, 8161, 8162, 8163, 8242, 8265, 8376, 8397, 8492, 8520, 8549, 8577, 8590, 8635, 8636, 8700, 8765, 8810, 8817, 8843, 8864, 8894, 8911, 8931, 9016, 9070, 9084, 9134, 9136, 9159, 9167, 9177, 9234, 9235, 9236, 9246, 9278, 9282, 9290, 9292, 9304, 9319, 9322, 9350, 9363, 9375, 9392, 9406, 9425, 9432, 9450, 9469, 9477, 9569, 9595, 9583, 9624, 9656, 9660, 9671, 9795, 9713, 9749, 9759, 9762, 9764, 9789, 9841, 9853, 9880, 9887, 9899, 9910, 9928, 9929, 10065, 10090, 10099, 10129 és 10146 szám, mely árveréshez a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghívattak.

Arad, 1888. október 9.
Az igazgatóság.

Hirdetmény.

A ca. és kr. 33-ik hadk. kerületi parancsnoksággal történt közös megállapodás folytán, az ellenőrzési szemlének megtartása f. évi október hó 18., 19., 20., 21., 22. és 23-án, és az utóellenőrzési szemlé f. évi november hó 11. és 12-re határozottatott.

Ezen szemlére 1-ször az 1878. 1880. 1882. 1883 és 1884. évből, illetőleg az összes a városban tartozkodó helybeli vagy idegen illetőségű tartósan szabadságot tartalékos és póttartalékosok az aradi várban a cs. és kir. 33-ik hadkiegészítő parancsnokság hivatalos helyiségében és pedig 1888. évi október hó 18. 19. és 20-án a helybeli és október 21. 22. és 23-án az idegen illetőségűek mindenkor pontban reggel 9 órakor katonaisgolványi könyveikkel személyesen megjelenni köteleztettek.

Kivételnek az utasítás 46. §-a értelmében a) azok, kik ugyanezen évben tényleges szolgálatban állottak, vagy katonai kiképzetésben részesültek vagy tartalékbeli fegyvergyakorlatot teljesítettek; b) az ugynevezett tényleges szolgálatra, katonai kiképzetésre, vagy tartalékbeli fegyvergyakorlatra bevonult azon egyének, akik betegség miatt, vagy katonai felülvizsgáló bizottság elé vezetésük céljából ismét szabadságotáltak és pedig akkor is ha benn tartásuk elmaradt; c) az igazolványt nyújtó tartósan szabadságot altsztek, a kik nyilvános szolgálatban véglegesen vagy ideiglenesen alkalmazva vannak; d) a büntetésükben vagy vizsgálati fogságban állók, s a feltételeken szabadságra helyezett fegyencsek is; e) a tengeri utazási engedélyvel vagy külföldre szóló utlevellel ellátott egyének, ha tényleg hajón vagy fölözön tartózkodnak; f) azok, a kik az ellenőrzési szemlé idejében a csendőrségnél állanak szolgálatban; g) az utóegyenék és p-tartalékosok azon esztendőben, melyben besoroztattak, végre h) az 1882 évi XXXIX. törvényzikk 5. §-ában megjelölt s még a legénységi állományban levő lelkesek.

2-ször. Minden tartósan szabadságot tartalékos és póttartalékos a fent kitűzött időben és helyen pontosan megjelenni tartozik, figyelemztetvén hogy az elmaradottak, vagy akik a meghatározott óra után érkeznek, elutasítottak és az utasítás 48 § 12. pontjához képest utószemlére újból bevonulni köteleztettek, elvégre mindazok, akik elmaradásukat szabályszertlen nem igazolhatják, ugyanezen utasítás 49 § 7. pontja értelmében az illető katonai parancsnokság által szigorúan fognak megbüntettetni.

Aradon, 1888. szeptember hó 28-ik napján.
Arad sz. kir. város tanácsa.

17.38.1888. IV.

Hirdetmény.

Az 1889. évi egyenes adó kivétési munkálatot fogvaftba veendőkk lévén, felhívatik a város lakossága, miszerint az adókötöles egyének és tárgyak összeírására kiküldött hatósági közegek kérdéseire lelkiismeretesen és legjobb tudomás szerint feleljen, mert ki az összeíró közeget valótlán bementásokkal érvénytelen vagy munkájokban hátráltatja, az 1883. XLIV. t. cz. 100. §-a értelmében 1-500 frt-ig terjedhető bírsággal lesz büntetendő.

Felhívatik továbbá a város közönsége, miszerint az adókötöles alapján szolgáló vallomási leveket az alább kitűzött határidők alatt a polgármesteri hivatalhoz (Hofbauer Lajos t. b. főjegyző, hivatalos helyiségében) a saját érdekéből beadni el ne mulassza, és pedig:

A házbr-jövedelmi vallomásokát, kizárólag a folyó évben épült lakrészekre vonatkozólag, a további Kizárólag a folyó évben le tett és a kereseti adó III. osztály alá tartozó elő nem tudott jövedelmi iparok, üzletek, kereskedése vagy más haszonhajtó foglalkozások jövedelméről vonatkozó vallomásaikat f. évi november 15-ig.

A kereseti adó-nyilatkozati tartozó meghatórozott évi vagy havijfizetést élvezők évi vagy havijarulékaikra vonatkozó vallomásaikat f. évi november 15-ig.

Az általános jövedelmi pótdó kiszámításánál levonandó ingatlanokra betáblázott s f. évben tényleg fizetett adóssági kamatokra vonatkozó teher vallomásokát f. évi decz. 15-ig.

A nyilvános számadára kötelezett vállalatok jövedelmeikre vonatkozó vallomásaikat 1889. évi február 29-ikéig.

A hadmentességi díjra vonatkozó vallomásokat 1889. évi február 29-ig. A vadászatra használható fegyverekre vonatkozó vallomásaikat 1889. jun. 30-ig.

A fentírtott vallomásoknak a kitűzött időben beadása a feltek érdekében lévén, megjegyeztetik, még miszerint adózárgyaknak és adókötöles jövedelmeknek a kincstár megkötötés céljából lett eltitkolása az 1883. évi XLIV. törvényzikk 100. §-a értelmében 1-500 frt-ig terjedhető bírsággal és magz után.

Arad, 1888. évi október hó 6-án.
A városi tanács.

AZ UNGERLEIDER ALBERT-FÉLE

KÖNYVNYOMDA

"ARADI KÖZLÖNY" ÉS "NEUE ARADER ZEITUNG"

KIADÓ-HIVATALA

folyó évi november hó 1-től kezdve

az aradi és esanádi egyesült vasutak palotájába,

(bejárat a városházzal szemben)

helyeztetik át.

Nyomatja és kiadja az UNGERLEIDER-félek könyvnyomda Aradon.